

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת שבת

פרשת ויצא דפים מז-נב

דרך ישרה תמצית הדף

צדף נג

א. דין מרדעת בחמור 1. לצאת, שרי אם קשור מע"ש. 2. להניח בשבת לתענוג, רב שרי ושמואל אסר. 3. לצאת באוכף פליגי אף אם קשור מע"ש, והא דמרדעת שרי כיון דלא נפיל או משום דהוי צורך לחממה.

ב. הברייתא לא יצא 1. סוס בזנב שועל. 2. סוס בזהורית בין עיניו. 3. זב בכיס. 4. עזים בכיס בדדיהן בלא מהודק, כר' יוסי לחלב. 5. פרה בחסום. 6. סייחים בטרסקלין ולחצר שרי, דתענוג שרי או בקטנים ומשום צער. 7. בהמה בסנדל וזה חומר בבהמה. 8. קמע אף מומחה, דליכא מזלא לבהמה.

ג. במה בהמה מותרת לצאת 1. אגד שע"ג המכה. 2. קשישין שע"ג שבר. 3. שליא מדולדלת. 4. זוג פקוק בצוארה.

ד. שמועות צער בבהמה 1. אין מפרכין לבהמה, משום צער, ודחי דלמא לתענוג. 2. אחזה דם אין מעמידין במים אף דאיכא צער, ודחי גזירה משום שחיקת סמנים, ובאדם נראה כמיקר אבל אין מיקר בבהמה, ויש חולקין דליכא בבהמה גזירת שחיקת סמנין.

ה. המקרים שאמרו בוא וראה 1. אדם שלא היה לו שכר מניקה ונעשו לו דדים, ופליגי האם הוא גדול וכן קשים מזונותיו של אדם. 2. אדם שלא הכיר מעודו שאשתו גידמת, ונחלקו אם זו מעלת האשה או האיש.

ו. יציאת הרחלים 1. לבובין, כדלקמן. 2. שחזות, אוחזין האליה למעלה. 3. כבולות שהאליה למטה, וכמו ארץ כבול שלא עשתה פירות, מכובלין בכסף וזהב או חומטון שהרגל שוקעת. 4. כבונות, שמכסים צמר של בן יומו למילת, ולרבי יוסי בהא לחוד שרי.

ז. מהו לבובין 1. שנים שנים, לבבתני. 2. עור מפני זאבים, והטעם להו"א ריש עדרא ושמני, ולמסקנא שמהלכים זקופים. 3. עור תחת האליה כדי שלא יעלו על הנקיבות.

ח. דין צרורות 1. לת"ק שרי לייבש ולחלב. 2. ר' יוסי אוסר לגמרי. 3. רבי יהודה שרי לייבש, ופליגי כמאן הלכתא.

צדף נד

א. יציאת גמל 1. מטוטלת בזנבו אסור, ובקשור גם בחוטרות או בשליתו שרי. 2. עקוד, יד ורגל או ב' ידיים וב' רגלים. 3. רגול, ידו כפופה ע"ג זרועו. 4. אין לקשור גמלים זה בזה ולהוליכן, כיון דנראה כמוליכן לשוק. 5. מכניס חבלים מותר משום כלאים, ומפרשינן דאדם עם בע"ח שרי למשוך, וכלאים דחבלים שרי אבל לא יכרוך ויקשור. 6. שלא יצא החבל מידו, להלכה ב' טפחים ולמעשה טפת, ובאמצע צריך

שיגביה טפח מהקרקע.

- ב. במה אין בהמה יוצאה 1. חמור במרדעת, שמא תפול כשלא קשורה. 2. זוג, דנראה כסחורה. 3. סולם, שלא יחכך בצואר. 4. רצועה ברגלו, שמכה רגליו. 5. תרנגולין בחוטין לסימנא. 6. רצועות שלא ישברו. 7. זכרים בעגלה לאליה. 8. רחלים חנונות, להו"א עזק בשמן כשגוזזין או כאשר יולדת שתתחמם, ולמסקנא כדי שתתעטש ויפלו מראשה תולעים. 9. עגל בגימון, עול. 10. פרה בעור כדי ששרצים לא ינקו ממנה. 11. רצועה שבין קרניה.

צדף נה

- א. חובת מחאה 1. אצל ראב"ע נקראת פרת שכנתו על שמו, כיון שלא מיחה בה על שיצאה ברצועה שבין קרניה. 2. מי שיכול למחות ולא מוחה נתפס על עוונות: ביתו, עירו, והריש גלותא על כל העולם. 3. ה' יבא במשפט על זקנים שלא מיחו בשרים. 4. יש למחות בריש גלותא אף שלא יקבלו, שה' חזר בו לרעה מפני זה בצדיקים המקודשים ביחזקאל, ויצאו קצף אף חימה משחית משבר ומכלה.
- ב. מהו והתוית תיו 1. תחיה ותמות. 2. תמה זכות אבות. 3. תחון זכות אבות. 4. סוף חותם האמת של הקב"ה. 5. בני"א שקיימו את כל התורה מא' ועד תיו.
- ג. מתי תמה זכות אבות ומנין 1. בימי הנביא הושע, שנאמר ואיש לא יצילנה. 2. חזאל, שנאמר שה' הציל את עמ"י למען בריתו. 3. אליהו, שנאמר היום יודע. 4. חזקיהו, שרק קנאת ה' תעשה זאת.
- ד. עוון לרבי אמי 1. אין מיתה בלא חטא, שנאמר הנפש החוטאת. 2. אין יסורין ללא עוון, שנאמר ובנגעים עוונם. 3. משה ואהרן מתו משום מקרה אחד לצדיק ולרשע, וי"א שמתו משום מי מריבה.
- ה. מי מתו בעטיו של נחש 1. בנימין. 2. עמרם. 3. ישי שלכן נקרא נחש. 4. כלאב, וש"מ יש מיתה בלא חטא.

צדף נו

- א. לא חטאו 1. ראובן בלבד מצעו של יעקב או אף את מיטת השכינה. 2. בני עלי לא חטאו אלא השחו את קיני הנשים, או רק חפני חטא ופנחס לא מיחה. 3. בני שמואל כדלקמן. 4. דוד, אוריה היה מורד במלכות, ופליגי אי קבל לשה"ר מציבא על מפיבושת או שראה בו דברים ניכרים. 5. שלמה לא עבד ע"ז, אלא שלא מיחה בנשיו שעבדו ע"ז, ובת פרעה הכניסה ביום נישואיה אלף מיני זמר. 6. יאשיהו פליגי אי הוי בעל תשובה, או דקאי על שהחזיר כל מה שדן עד גיל י"ח.
- ב. נוטריקון פח"ז 1. פזת חבת זלתי. 2. פסעת על דת חטאת זנית. 3. פיללת חלתי זרחה תפילתי. 4. בהיפוך, זעזעת הרתעת פרחי חטא. 5. זכרת העונש חלית פירשת.
- ג. חטאי בני שמואל 1. ישבו בעריהן. 2. שאלו חלקם בפיהם. 3. הטילו מלאי על בע"ב. 4. נטלו בזרוע קופה יתירה של מעשר. 5. נטלו מתנות כהונה.

הדון עלך צמה צהמה ~ פרק שסי צמה אשה

צדף נו

- א. במה אשה אינה יוצאת 1. חוטי צמר פשתן ורצועות שבראש שמא תטבול ותרפס, ובאריג לא גזרו כיון שלא חוצץ או שלא מקפידות, ונפ"מ במטונף. 2. טוטפת, להו"א לעין הרע, ולמסקנא ציץ מאוזן לאוזן וסרביטין הקבועים בה ומגיעים עד לחייה. 3. כבול, וזהו חותם עבד, או אף כיפת צמר אסורה וכ"ש כבלא דעבדא. 4. קטלא סביב הצואר. 5. נזמי האף. 6. טבעת בלי חותם.
- ב. דיני חציצה בחוטים 1. חוטי פשתן חוצצים לכו"ע. 2. חוטי שיער לכו"ע לא. 3. צמר לחכמים חוצץ ולא לר"י. 4. כולן בראשי הבנות, למעט בצואר דלא חונקת עצמה חוץ מקטלא.
- ג. דיני איסטמא 1. לא יוצאין בה בשבת. 2. אין בה משום כלאים. 3. לא מטמאה בנגעים. 4. לר"ש אינה בגזירת עטרות כלות.

צדף נח

- א. יציאת עבד בחותם 1. חותם בצוארו, יוצא בשל טיט שעשה לו רבו, ובעשה לעצמו אסור שמא יטלנו. 2. בשל מתכת אסור שמא יפול. 3. בכסות אסור שמא יקפל. 4. זוג בצואר אסור שמא יפול, ובבגד שרי בארוג.

בהמה לא יוצאת בין בחותם ובין בזוג, בין בצוארה ובין בכסותה, זה וזה אינם מק"ט. וטומאת זוג וענבל
 1. אינו מק"ט כשאין ענבל, ומק"ט כשיש ענבל כיון שמשמיע קול. 2. זגין לתינוקות והשמעת קול בעי
 ענבל. 3. בזוג של עבד מק"ט אף בלי ענבל, כיון דעשוי לתכשיט. 4. אם ניטל העינבל עדיין מק"ט,
 והטעם להו"א שהדיוט יכול להחזירו ודחי הרי אינו מחובר, ולמסקנא כיון שמקישו על חרס או שראוי
 לגמע בו.

ע"ד נט

- א. ראוי למלאכתו הראשונה 1. בענבל למ"ד שראוי להקישו, דבעי חזי למלאכה ראשונה, וזהו רבי יוחנן.
 2. בזב אומרים עמוד ונעשה מלאכתנו, ולרבי יוחנן אף בטמא מת משום דבעי מעיז מלאכה ראשונה.
 3. סנדל בהמה ממתכת מק"ט.
- ב. סנדל בהמה מתכת כיון דחזי במלחמה 1. לשתות. 2. לסוך. 3. ליתנו ברגליו ולברוח, ופליגי
 במאוס ובכבד.
- ג. עיר זהב 1. לר"א שרי כיון דלא שלפה. 2. לרבנן פטור. 3. לר"מ חייב, דהוי משוי.
- ד. כלילא רב אסר ושמואל שרי 1. לל"ק אניסכא שזהו טס אסור, ופליגי בארוקתא מה העיקר. 2. לל"ב
 ארוקתא לכו"ע שרי, ופליגי באניסכא האם חוששים שמא תשלוף ותראה או לא כיון שאינו דרך אשה
 חשובה. וכן מייתי דלוי דרש כלילא שרי, כשבא לבבל אחרי שמת רבי אפס.
- ה. קמרא שרי 1. לל"ק דארוקתא כאבנט מלכים. 2. לל"ב אניסכא בטלית מוזהבת. 3. ע"ג חגורה פליגי
 אי שרי או אסור.
- ו. יצאה בטבעת שיש עליה חותם חייבת, וקשיא דחשיבא תכשיט לגבי קבלת טומאה. ומתריצין 1. כר'
 נחמיה הסובר דבטבעת הלך אחר חותמה. 2. אם יש חותם הוי תכשיט דאיש. 3. מקבלת טומאה משום
 כלי מעשה, אבל בשבת הוי משוי.

שאלות לחזרה ושינון

א. לא חטאו וישוב הפסוקים (6)	א. דין מרדעת בחמור (4)
ב. נוטריקון פח"ז (5)	ב. הברייתא דלא יצא (8)
ג. חטאי בני שמואל (5) הדרן!	ג. במה בהמה מותרת לצאת (4)
ד. פרק ששי- במה אשה	ד. שמועות צער בבהמה (2)
א. לא חטאו וישוב הפסוקים (6)	ה. המקרים שאמרו בוא וראה (2)
ב. דיני חציצה בחוטים (4)	ו. יציאת הרחלים (4)
ג. דיני איסטמא (4)	ז. מהו לבובין (3)
א. דיני יציאת עבד בחותם (4)	ח. דין צרורות (3)
ב. דיני זוג וענבל בבהמה, וטומאת זוג וענבל (4)	א. יציאת גמל (6)
א. ראו למלאכתו הראשונה (3)	ב. במה אין בהמה יוצאה (11)
ב. מדוע סנדל מתכת מקבל טומאה (3)	א. חובה מחאה (4)
ג. דין עיר זהב (3)	ב. מהו והתוית תיו (5)
ד. המח' בכלילא (2)	ג. מתי תמה זכות אבות, ומנין (4)
ה. סוגי קמרא ודינם (3)	ד. עוון לרבי אמי (3)
ו. הסתירה בטבעת שיש עליה חותם, והתירוצים (3)	ה. מי מתו בעטיו של נחש (4)

משיעורי הגאון רבי חיים פרוינד שליט"א

רש"י ב' פעמים בסוגיין, וממילא לא יוכל להטות החבית על צדה שהרי היא כאבן ממש. צד ב' , אי"ז שהבסיס נהיה כהאבן אלא שכבר לא חשיב טלטול מן הצד, דכיון שהחבית בסיס לה ומשמש אותה לא שייך לומא דהאבן ניטלטלה מן הצד. הפ"מ שהחמיר סובר כצד ב' ולכן בביהמ"ש שהבסיס היה להיתר ולאיסור אזי כשהוא מטלטל אז את הבסיס חשיב שהטלטול מתייחס להיתר ולא לאיסור, וכלפי האיסור הוי טלטול מן הצד. אך כעת כשהוריד את ההיתר ודאי שטלטול הבסיס הוא טלטול לאיסור ולא להיתר. משא"כ הגר"ז סבר כצד א' וכיון שבביהש"מ היה עליו איסור והיתר, וההיתר יותר חשוב, הרי נהפך הבסיס לדבר המותר גם לאחר שירד ממנו האיסור.

דף מז. אלא א"ר כי הוינן בי ר"נ הוה מטלטלינן כנונא אגב קיטמא ואע"ג דאיכא עליה שברי עציב. מכאן פסק השו"ע דבסיס לדבר האסור והמותר (והמותר חשוב יותר) אין לו דין בסיס לדבר האסור. ונחלקו הפוסקים במקרה שבביהש"מ היה עליו איסור והיתר ובשבת נלקח ההיתר ונשר עליו האיסור, האם הוי בסיס לדבר האסור. הגר"ז התיר והפמ"ג אסר. ויש לבאר את מחלוקתם, דהנה יש לחקור מה הגדר בבסיס לדבר האסור, הא מיהת ברור דאבן המונחת על חבית לולא דין בסיס היה מטה את החבית ומפיל את האבן דהוה טלטול כלאח"י. אך לאחר חידוש דין בסיס החבית גם מוקצה. ויש לחקור מה נתחדש, צד א' י"ל דנתחדש שהבסיס טפל לאבן ונהיה כמוהו וכך כתב

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות	בבא קמא	ברכות עם מחורדין בפ"ד.
חולין	בבא מציעא	שבת מהדורה חדשה.
בכורות עם הקדמות ומושגים	בבא בתרא א-ב	עירובין
ערוכין-תמורה	סנהדרין א-ב עם "יש סדר	סוכה
כריתות-מעילה	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה	מכות שבועות	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומני'	עבודה זרה הוריות עם	גיטין
	מחורדין בפ"ד	קידושין -עם תורתך שעשועי,
	זבחים	סימני הדף, ותוספתא

ניתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חרדים מנוקד ומסודר.	איזוהי זון ישוה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

|| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~8~

המערכת